

Dönem : 3
Toplantı : 3

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 703

Eskişehir Milletvekili Şemsettin Sönmez ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi ve Maliye ve Plan komisyonları raporları (2/506)

18 . 3 . 1971

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereken işlemin yapılmasına müsaadelerinizi arz ederim.

Eskişehir Milletvekili
M. Ş. Sönmez

İstanbul Milletvekili
M. Yardımcı

Konya Milletvekili
B. Müderrisoğlu

Ankara Milletvekili
O. Aygün

Çorum Milletvekili
Y. Çağlayan

Diyarbakır Milletvekili
N. Yıldırım

Gaziantep Milletvekili
M. L. Söylemez

Gümüşhane Milletvekili
E. Saatçi

Isparta Milletvekili
A. İ. Balım

Manisa Milletvekili
K. Şahinoğlu

Niğde Milletvekili
H. A. Kavurmacıoğlu

Sakarya Milletvekili
N. Bayar

GEREKÇE

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine meslekleri icabı **iyonizan radyasyonla bilfiil çalışan personelin** fiili hizmetlerine eklenecek müddet hakkındaki kanun tasarısının kısa gerekçesidir :

Meslekleri icabı, yaptıkları işler dolayısıyla diğer iş dallarına nazaran, vücutları daha doğru su hayatları tehlikede bulunan ve 5434 sayılı Kanunun kapsamına giren iştirakçi ve tevdiatçılara kanun vaznı bazı üstünlükler tanıyarak aynı kanunun 32 nci maddesindeki fıkralarında belirtildiği gibi fiili hizmetlerinin her yılı için muayyen müddetler ilâve ederek, emeklilik müddetlerinin hesabında bu ilâveler nazara alınmıştır.

Tehlikeli işlerde çalışan birçok meslek grupları yanında bilhassa meslekleri icabı röntgen ışınları radyoaktif elementler ve radyoizotoplar gibi iyonizan radyasyonlarla bilfiil devamlı uğraşan tabip, teknisyen sağlık memuru, radyasyon fizikçisi, teknisyeni ve iyonizan ışınlarıyla yine bilfiil çalışan bilmum yardımcı personel, hayatları müddetince **iyonizan şuaların tehlikeleri altında kaldıkları** bugün aşikâr olarak ilmen ispat edilmiştir. Batı memleketlerine paralel olarak memleketimizde de röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlardan teşhis ve tedavide geniş çapta **faýdalanıldığı gibi tıbbî hizmetler yanında iyonizan radyasyonlar diğer fiziko - şimik lâboratuvarlarda da geniş olarak kullanılmaktadır.** Geçmiş yıllara nispetle röntgen ve radyum gibi benzeri iyonizan ışınların işyerleri ve burada çalışan personelin adedi de sağlık hizmetlerine ve diğer fiziko - şimik lâboratuvarların adedine paralel olarak gittikçe çoğalmaktadır. İyonizan ışınların insan vücudu üzerine zararlı ve yıpratıcı tesirini azaltmak ve bu şualardan etrafı (çevreyi) korumak kasdiyle bu gibi işyerleri inşaatı dahi özel şartlarda yapılmaktadır. İyonizan radyasyonlarla

bilfiil çalışan personelin vücudunda bu sualar birikmekte ve şahsın ileriki yıllardaki hayatında aşağıda bahsi geçen zararlar ve organlarında tahribat husule gelmektedir. İyonizan suaların insan vücudunda meydana getirdikleri zararlar ilmî olarak gösterilmiş ve muhtelif vesilelerle dünya literatüründe nesredilmiştir. İyonizan ışınlı lâboratuvarında çalışan kimselerin hayat vasatilerinde ihtiyarlığın erken başladığı ve ömrün, hiç ışınla karşılaşmamış olanlara oranla asgari 5 yıl eksildiği tecrübelerle belirtilmiştir. Buna dair neticeler (Radiation Biology and Medecin W. D. Claus. sayfa 336 ve 391) ve (The Biological Effects of Atomic Radiation, A. Report to public National Acedemy of Sciens U. S. A. 1956) kitaplarında nesredilmiştir. Diğer taraftan iyonizan radyasyon lâboratuvarında bilfiil devamlı çalışan personelin vücutlarında şuanın birikme karakter sebebiyle o kimsenin ileriki yıllarda çeşitli ve tedavisi imkânsız müzmin hastalıklarla karşılaşacağı ilmen ve istatistikî metotlarla gösterilmiş olup bu gibi kimselerde ciltlerinde ve diğer organlarında kanserin; gözlerinde bir nevi körlüğe sebepolan kataraktın, damar hastalıklarının ve bilhassa lösemi denilen hastalığın iyonizan radyasyonlarla hiç karşılaşmamış olanlara oranla çok fazla olduğu ispatlanmıştır.

Ayrıca iyonizan şua şahsın cinsî organlar üzerine çok kötü tesir ederek tahribat yapmakta ve kısırlığa sebep olmaktadır. (İyonizan radyasyondan korunma - Seyfettin Kunter 1959 - Sayfa 11 - 97) Bir nevi kan kanseri olan lösemnin iyonizan şua içerisinde çalışanlarda, hiç çalışmayanlara oranla 10 misli fazla olduğu ilmen ve istatistikî olarak gösterilmiştir.

Şu hale göre iyonizan radyasyon lâboratuvarında çalışan kimselerin vücutlarında şuanın birikmesinden dolayı ileriki yıllarda tehlikeli ve tedavisi imkânsız hastalıklarla erken karşılaşacakları açık olduğundan bu gibi kimselerin iyonizan radyasyonda kalma müddetlerini azaltarak emeklilik müddetlerini kısaltmak ve fiilî hizmetlerine en az altı ay gibi bir müddet ilâve ederek daha kısa zamanda iyonizan şuadan ayrılmalarını temin etmek imkânını yaratmak sosyal adalet ilkelerine uygun bir hareket olacağı münakaşa kabul etmez bir gerçektir.. Böylece yıllarca ihmal edilmiş bu sınıf personelin hakları da korunmuş olacaktır.

Netice :

Bu duruma göre, bilfiil devamlı olarak iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında çalışan tabip, teknisyen sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyon lâboratuvarında bilfiil devamlı çalışan diğer personel ve yardımcıları 5434 sayılı Kanununun 32 nci maddesi kapsamına alınarak fiilî hizmetlerinin her yılı için 6 ay kadar yıpranma müddetlerinin eklenerek emeklilik işlemlerinde ona göre muamele yapılmasını mümkün kılmamanın mevcut Anayasamız karşısında sosyal adalet ilkelerine uygun düşeceğinden ve kaybolmuş hakların iadesi biran önce düzeltilmesi bakımından, elzem olduğu cihetle keyfiyet bilgilerinize arz olunur.

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 2/506
Karar No. : 43

21 . 6 1971

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Eskişehir Milletvekili M. Şemsettin Sönmez ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere olundu :

Gerekçede arz ve izah olunan hususlar Komisyonumuzca da uygun görülmüş ve teklif 1 nci maddede yapılan değişiklikle kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plan Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Maliye Komisyonu

Başkanı
Muğla
A. Buldanlı
Artvin
A. N. Budak
Çanakkale
Z. Gülsen

Sözcü
Diyarbakır
S. Savaş
Bolu
Ş. Kiykoğlu
Erzurum
S. Erverdi

Adana
A. R. Güllüoğlu
İstanbul
N. Eroğan
Sakarya
T. Boztepe

Siirt
M. N. Oktay

Uşak
O. Deniz

Bütçe Plan Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plan Komisyonu
Esas No. : 2/506
Karar No. : 167

19 . 6 . 1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuza havale buyurulan (Eskişehir Milletvekili M. Şemsettin Sönmez ve 9 arkadaşının, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve T. C. Emekli Sandığı temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda incelendi ve görüşüldü;

Gerekçesinde tafsilen, ilmî ve tıbbî yönleriyle izahı yapılan teklif bilfiil ve devamlı olarak iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında görev yapan tabip ve diğer sağlık personelinin T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesi kapsamına alınmalarını öngörmektedir.

Şöyleki; Meslekleri icabı, yaptıkları işler dolayısıyla diğer iş dallarına nazaran, hayatları tehlikede bulunan ve 5434 sayılı Kanunun kapsamına giren iştirakçi ve tevdiatçılara kanun vaznı bazı üstünlükler tanıyarak aynı kanunun 32 nci maddesindeki fıkralarında belirtildiği gibi fiili hizmetlerinin her yılı için muayyen müddetler ilâve ederek, emeklilik müddetlerinin hesabında bu ilâveler nazara alınmıştır.

Tehlikeli işlerde çalışan birçok meslek grupları yanında bilhassa meslekleri icabı röntgen ışınları radyoaktif elementler ve radyoizotoplar gibi iyonizan radyasyonlarla bilfiil devamlı uğraşan tabip, teknisyen sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan ışınlarla yine bilfiil çalışan bilûmum yardımcı personel, hayatları müddetince iyonizan şuaların tehlikeleri altında kaldıkları bugün aşikâr olarak ilmen ispat edilmiştir. Batı memleketlerine paralel olarak memleketimizde de röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlardan teşhis ve tedavide geniş çapta

faydalanıldığı gibi tıbbî hizmetler yanında iyonizan radyasyonlar diğer fiziko - şimik lâboratuvarlarda da geniş olarak kullanılmaktadır. Geçmiş yıllara nispetle röntgen ve radyum gibi benzeri iyonizan ışınların işyerleri ve burada çalışan personelin adedi de sağlık hizmetlerine ve diğer fiziko - şimik lâboratuvarların adedine paralel olarak gittikçe çoğalmaktadır. İyonizan ışınların insan vücudu üzerinde zararlı ve yıpratıcı tesirini azaltmak ve bu şualardan etrafı (çevreyi) korumak kasdiyle bu gibi işyerleri inşaatı dahi özel şartlarda yapılmaktadır. İyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan personelin vücudunda bu şualar birikmekte ve şahsın ileriki yıllardaki hayatında aşağıda bahsi geçen zararlar ve organlarında tahribat husule gelmektedir. İyonizan şuaların insan vücudunda meydana getirdikleri zararlar ilmî olarak gösterilmiş ve muhtelif vesilelerle dünya literatüründe nesredilmiştir. İyonizan ışınli lâboratuvarlarda çalışan kimselerin hayat vasatilerinde ihtiyarlığın erken başladığı ve ömrün, hiç ışınla karşılaşmamış olanlara oranla asgiri 5 yıl eksildiği tecrübelerle belirtilmiştir.

Bu duruma göre, bilfiil devamlı olarak iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında çalışan tabip, teknisyen sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyon lâboratuvarında bilfiil devamlı çalışan diğer personel ve yardımcılarına 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesi kapsamına alınarak fiili hizmetlerinin her yılı için muayyen bir yıpranma müddetinin eklenerek emeklilik işlemlerinde ona göre muamele yapılmasını mümkün kılmak için Anayasamız karşısında sosyal adalet ilkelerine uygun düşeceğinden hareketle teklifi Komisyonumuz olumlu karşılamış olduğundan maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

T. C. Emekli Sandığı temsilcisinin 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesinde gösterilen yıpranma müddetleri varsa da bugünkü sosyal güvenlik bakımından böyle bir görüşün bütün dünyadaki sosyal güvenlik mevzuatından kaldırılmakta olduğu hakkında vermiş olduğu geniş izahat karşısında; bilfiil devamlı olarak iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında çalışan tabip, teknisyen sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında bilfiil devamlı çalışan diğer personel ve yardımcılarına asgari ölçüyü geçmemek şartıyla bir yıpranma müddetinin eklenmesinin de kaçınılmaz olduğunu müşahade eden Komisyonumuz, Maliye Komisyonunun tespit ettiği iki aylık müddetin yeterli olduğuna inanarak, maddeyi müddet bakımından iki ay olarak, ancak, 545 sayılı Kanunla tevdiatçılık kaldırılmış olduğundan maddede mevcut (iştirakçi ve tevdiatçı) ibarelerinin yalnız (iştirakçi) olarak bırakılmak suretiyle değiştirilerek kabul edilmiştir.

Teklifin 2 nci ve 3 ncü maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
Balıkesir	Niğde	Ankara
C. Bilgehan	N. Çerezci	M. K. Yılmaz
Kâtip	Afyon Karahisar	Amasya
Malatya	H. Hamamcıoğlu	S. Aygün
A. Karaaslan		
Ankara	Aydın	Bolu
H. Balan	N. Meneteş	H. İ. Cop
	İmzada bulunamadı	
Diyarbakır	Hatay	İçel
S. Savcı	H. Özkan	C. Okyayuz
Konya	Manisa	Sakarya
N. Kalaycıoğlu	H. Okçu	N. Bayar
		İmzada bulunamadı
	Zonguldak	
	K. Nedimoğlu	

ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ ŞEMSETTİN SÖNMEZ VE 9 ARKADAŞININ TEKLİFİ

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

<u>İştirakçi ve tevdiatçı</u>	<u>Hizmetin geçtiği yerler</u>	<u>Eklenecek müddet</u>
Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan bilûmum personel ve yardımcıları.	Mesleği icabı röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında	6 ay

Yukardaki fıkra kapsamına giren iştirakçi ve tevdiatçıların fiilî hizmetlerine eklenecek müddet, 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevde bulunup da, o zamandan beri iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında bilfiil çalışmış olanların emeklilik işlemlerinde uygulanır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Eskişehir Milletvekili M. Şemsettin Sönmez ve 9 arkadaşının. 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Kanun

MADDE 1. — 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İştirakçi	Hizmetin geçtiği yerler	Eklenecek müddet
Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, bilûmum personel ve diğer yardımcıları.	Mesleği icabı röntgen, radyum ve radyasyon lâboratuvarlarında çalışanlara.	2 ay

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE PLAN KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun teklifi

MADDE 1. — 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 32 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İştirakçi ve tevdiatçı	Hizmetin geçtiği yerler	Eklenecek müddet
Mesleği olan ve bu sebeple röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyonlarla bilfiil çalışan tabip, teknisyen, sağlık memuru, radyasyon fizikçisi ve teknisyeni ve iyonizan radyasyonla yine bilfiil çalışan bilûmum personel ve yardımcıları.	Mesleği icabı röntgen, radyum ve benzeri iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında.	2 ay

Yukardaki fıkra kapsamına giren iştirakçilerin fiili hizmetlerine eklenecek müddet, 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra görevde bulunup da, o zamandan beri iyonizan radyasyon lâboratuvarlarında bilfiil çalışmış olanların emeklilik işlemlerinde uygulanır.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.